

vilkaarlige Valg fra Lovgivningsmagtens Side, om vi af Hensyn til de Personer, som til den Tid ville være paa Bægtstaalen, ville forsette med en saadan Lovgivning eller ikke. Jeg kan derfor ikke se Andet, end at det blot er at flytte Vilkaarligheden fra Administrationen over til Lovgivningsmagten, og naar det gjælder Personer, saa ser jeg ikke, at de ere bedre betryggede derved, end deres Skæbne er lagt i Lovgivningsmagtens Haand, end i Administrationens Haand. Det er klart, at Lovgivningsmagten har Ret til, jeg kan gjerne sige, at være uretfærdig, naar det Almenet kræver det, thi jeg kalder det i og for sig en Uretfærdighed, set fra et personligt Standpunkt. Den Gang, Aldersgrændsen blev indført, brød man ved alle de Forudsætninger, som vedkommende Militære vare gaaede ind under, da de bleve Militære, og man indførte paa een Gang denne Aldersgrændse, der skær deres velerhvervede Rettigheder over. Jeg siger, at dette kalder jeg personlig talt uretfærdigt, men Lovgivningsmagten har Lov til, at være uretfærdig, naar Almenvellet kræver det. Det er en Forudsætning, som vi ikke kunne unddrage os fra, det er nødvendigt. Men det er, at Ordningen af Heren helt igjennem nødvendigvis er en saadan Stængthed, og et Andet er, dersom blot Hensynet til visse bestemte Personer skal bestemme Lovgivningsmagten til at gribe ind i det, ene eller det Andet. Der forekommer det mig, at Uretfærdigheden bliver af den Bestaaelse, at den bliver utilstedelig. Jeg kunde derfor paa ingen Maade være med til at vedtage saadanne Bestemmelser, som det nærværende Lovforslag indeholder, som noget Midlertidigt. Skal der foregaa en Forandring ogsaa i disse Forhold, saa lad det i alt Fald blive noget Varende, noget Vedblivende, da have de Vedkommende, som komme ind, derunder, at rette sig dertil, hvor haardt det end kan falde dem. Men den Usikkerhed, som vilde blive tilveiebragt, naar man hvert andet Aar tog den bort igjen, anser jeg for, at være det Alleruheldigste, der kunde indtræde. Det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 1ste Valgfreds var enig med den høitærede Minister i ikke at kunne forstaa min Betragtning, naar jeg gjorde gjældende, at det at lade Retten for dem, der havde naaet Aldersgrændserne, til at søge Afsted blive bestaaende, vilde hidrage til at bevare det Uheldige ved disse lavere Aldersgrændser, skjøndt Retten til Jorfremmelse blev bevaret. Det forekommer mig, at denne Betragtning ligger saa uhyre nær, og det undrer mig, at de Herrer ikke have været i Stand til, at fatte denne Tanke, thi bestemmer man et vist Tidspunkt, da en Embedsmand har Lov til at søge sin Afsted, saa maa det være, forbi man som Regel maa antage, at den Mand, der passerer denne Aldersgrændse, vilde gjøre Staten og Heren den bedste Tjeneste ved at tage sin Afsted. Man kommer derved til at stemple

den Vaagtelbende som en af dem, der ikke med Rimelighed vilde kunne vente Jorfremmelse, og som derfor kun, dersom han vælger at blive staaende, faar som en Klobes om Venet paa sine Kammeraters Udsigt til Jorfremmelse. Jeg kan ikke se rettere, end at, dersom man beholder ham selv med denne Indskrænkning, den lavere Aldersgrændse, saa har man bevaret det Udbytte ved den, uden i Virkeligheden at have opnaaet noget væsentligt Bedre. Det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 1ste Valgfreds mente, at denne Paragraf i Herloven, § 129, skulde være den af Herlovens øvrige Indhold mest uafhængige Paragraf, og den ærede Minister gik endog saa vidt, at han brugte et meget stærkt Udtryk, idet han sagde, at, naar man byggede sin Modstand mod Loven paa den Betragtning, at den var en integrerende Del af Herloven, saa benyttede man et Paastub. Jeg vilde ønske, at den ærede Minister havde brugt et noget svagere Udtryk, thi Udtrykkenes Skarphed i og for sig beviser ikke Noget, men selve den Betragtning, at denne Paragraf skulde være særlig uafhængig af Herlovens øvrige Indhold, forekommer det mig, at det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 1ste Valgfreds selv modbeviste ved alle de Betragtninger, han opstillede. Han gjennemgik nemlig en Mængde af Herlovens øvrige Bestemmelser for at vise, at der ad andre Veie kunde raades Bod paa den Ulempe, der her er Tale om. Han viste, hvorledes der kunde raades Bod derpaa ved at staffe Officererne Udgang til Heren i en yngre Alder; han beklagede, at de gamle Madeniskoler vare bortfaldne, thi de havde til Følge, at Folk kunde blive Lieutenanter i en Alder af 18 Aar. Alt dette vilde efter hans Mening afhjælpe den Mangel, som Lovforslaget tilsigtede at raade Bod paa. Det ærede Medlem sagde fremdeles, at noget Rignende kunde gjøres ved forandrede Lønningsforhold. Dersom Lønningsforholdene bleve bedre, var det deraf en Selsfølge, at det Onde, der kom til at hvile paa dem, der bleve afstedgaaede ved Aldersgrændsen, derved vilde blive mindre. Jeg selv gjorde i Gaar opmærksom paa adskillige andre Forhold, der ligeledes stode i Forbindelse dermed, navnlig Avancementsforholdene og Jorfremmelse ved Valg, og navnlig ogsaa i allerførste Række Spørgsmaalet om Antallet af Pladserne i hver af de forskjellige Befalingsmænds Afdelinger. Jo flere Oberster der er i Forhold til Kapitainer, desto livligere bliver ogsaa Avancementet, og det er vistnok til Syvende og Sidst Kjernepunktet i det Hele. Man vil altså se, at er der nogen Bestemmelse i Herloven, som efter min Opfattelse danner et integrerende Led i denses Helhed, saa er det netop Reglerne om Aldersgrændsen. — Den høitærede Minister gjorde gjældende, at det var faldet i hans Lod nu at verge Statskassen mod de Angreb, der bleve rettede mod den fra min Side, og det var saaledes at forstaa, at en Jorkastelse af dette Lovforslag skulde egne sig til at